

JESENÍČEK

8/2020-2021

Ročník 46

SVĚT OČIMA DĚTÍ 2021

I v časech koronavirové pandemie vyhláší Ministerstvo vnitra ČR již 18. ročník soutěže **SVĚT OČIMA DĚTÍ 2021**. Cílem projektu je prevence sociálněpatologických jevů a zvyšování informovanosti z různých oblastí prostřednictvím tvůrčí činnosti dětí. Záštitu nad projektem převzal ministr vnitra Jan Hamáček.

CÍLOVÉ SKUPINY

I. KATEGORIE	II. KATEGORIE	III. KATEGORIE
MATEŘSKÉ ŠKOLY	I. STUPEŇ ZŠ	II. STUPEŇ ZŠ
<u>Téma:</u> ☞ Bezpečná cesta do školky	<u>Témata:</u> 1. Svět v době pandemie a hrdinové v první linii 2. Výhody a nevýhody mobilních telefonů	<u>Témata:</u> 1. Dezinformace v online prostředí a Fake News 2. Svět v době pandemie a hrdinové v první linii
Jednotné téma děti zpracují pouze výtvarnou formou	Vybrané téma mohou žáci zpracovat formou: - výtvarnou - literární - audiovizuální	Vybrané téma mohou žáci zpracovat formou: - výtvarnou - literární - audiovizuální

ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DĚL

VÝTVARNÉ DÍLO	Např. kresba, malba, koláž, trojrozměrná díla, fotografie
	Maximálně dvě spolupracující děti
LITERÁRNÍ DÍLO	Např. vlastní úvaha, báseň, pohádka, povídka, komiks
AUDIOVIZUÁLNÍ DÍLO	Např. záznam divadelního představení, šot, krátký film
	Maximálně tři spolupracující žáci

MAXIMÁLNÍ ROZMĚRY

VÝTVARNÉ DÍLO	Maximální rozměr 1 x 1 m
TROJROZMĚRNÉ DÍLO	Maximální rozměr 0,5 m x 0,5 m x 0,5 m
AUDIOVIZUÁLNÍ DÍLO	Maximálně 10 minut, foto do 5 MB ve formátu jpg

KAŽDÉ DÍLO MUSÍ OBSAHOVAT:

- ☞ Viditelný název tématu
- ☞ Jména autorů, jejich věk a třídu
- ☞ Adresu a telefon školy
- ☞ Kontaktní e-mail (škola, vyučující)

ADRESA PRO ZASLÁNÍ DĚL:

Ministerstvo vnitra
odbor tisku a public relations
Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/TP
170 34 Praha 7 – Letná

DŮLEŽITÉ:

- ☞ Každá škola může zaslat v každé věkové kategorii ke každému soutěžnímu tématu maximálně tři díla.
- ☞ Na obálku uveďte heslo: Svět očima dětí
- ☞ Informační listy k vyhlášeným soutěžním tématům jsou k dispozici na internetové adrese <https://www.mvcr.cz/souteze-a-vystavy.aspx>.
- ☞ Soutěžní díla je nutné zasílat nejpozději do 30. dubna 2021, rozhodující je razítko pošty.

☞ Všichni výherci budou do konce května osloveni e-mailem s veškerými potřebnými informacemi.

☞ Slavností vyhlášení vítězných děl a předání odměn se v letošním roce uskuteční v závislosti na epidemické situaci a vládních opatřeních. Předpokládaný termín vyhlášení je 17. června 2021 v Praze v Muzeu Policie ČR nebo 11. září 2021 v areálu Centra sportu Ministerstva vnitra.

☞ V případě, že nebude možné předat výhercům ceny v daném termínu osobně, budou ceny odeslány poštou.

Z INFORMAČNÍCH LISTŮ SOUTĚŽE SE MIMO JINÉ DOZVÍTE...

Vzpomínáš, kdy ses poprvé dozvěděl o koronaviru? Jak ses cítil?

Ještě donedávna jsme žili ve světě, kde nám spousta věcí připadala jako samozřejmost. Mohli jsme se vídat s rodinou a kamarády, kdykoliv jsme chtěli. Rodiče chodili každý den do práce a děti zase do školy. Kdo chtěl, mohl vycestovat na dovolenou nebo za zážitky do zahraničí. Mohli jsme bez jakýchkoliv omezení chodit na hřiště, do obchodů, do restaurací, na sportoviště, do bazénu a na mnoho dalších míst.

Na konci roku 2019 se ale vše změnilo. Po celém světě se začal šířit nový typ epidemie koronaviru označovaný jako covid-19. S nástupem koronaviru začaly vlády všech států dělat nejrůznější opatření ve snaze zamezit šíření nákazy. Postupně se tak omezilo vzdělávání, kultura i sport. Koronavirus zkrátka úplně změnil náš běžný život, na který jsme byli doposud všichni zvyklí. Lidé se naučili pracovat z domova a děti přešly na online výuku. Roušky se staly běžnou součástí naší výbavy.

V současné době bychom jen těžko hledali oblast, které se tato hrozba vyhnula. Pandemie koronaviru otřásá celým světem a ze dne na den mění životy mnoha lidí. Donedávna pravděpodobně většina z nás ani nevěděla co je to karanténa a co všechno obnáší. Dnes je tento pojem (společně s nákazou koronaviru) tím nejpoužívanějším v médiích.

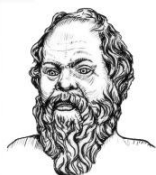
Pokud bys mohl vrátit jednu věc nebo aktivitu (např. čas strávený s kamarády, chození do školy, nakupování a mnoho dalších) v době před pandemií, která by to byla? Zkus se zamyslet nad tím, jak koronavirus ovlivnil tvůj život: co ti dal, nebo naopak vzal.

SOKRATES MÚZA

Filozof Sokrates (469 – 399 př. n. l.) se potuloval po olivovém háji na břehu Egejského moře, když potkal múzu hvězdářství a počtářství Uraniu.

„Představ si, Sokrate,“ oslovila ho múza, „má nejstarší dcera mi před chvílí připomněla, že ona i obě její sestry mají právě dnes všechny tři narozeniny. Co tomu říkáš?“

„Zajímavé,“ podotkl Sokrates, „a kolik jim je vlastně let?“

Urania mu odpověděla: „Podívej, Sokrate, ty jsi prý nejchytřejší člověk daleko široko, tak ti to řeknu poněkud zamotaně. Když spočítáš stromy v tomto olivovém háji, dostaneš nějaké číslo. Toto číslo si napiš pozpátku a poté ho odečti od čísla původního. Tím zjistíš součin věků mých dcer.“

Vzápětí se rozplynula a ponechala Sokrata v zamyšlení. Sokrates byl ale spokojen, protože už věděl, jak byly dívky staré. A co vy, čtenáři Jeseníčku, také vám stačí k výpočtu tyto informace?

NEŽ ZAČNEME POČÍTAT...

Pomineme-li skutečnost, že se v Sokratově době užíval v Řecku aditivní desítkový systém se zvláštním znakem pro každou větší decimální jednotku (známe to ze zápisu římských číslic), tudíž by moudrý filozof úlohu nejspíš nespočítal, můžeme mu propůjčit dnešní znalost desítkového pozičního zápisu. Takto matematicky „vyzbrojení“ se už můžeme do řešení úlohy pustit.

ŘEŠENÍ:

Hned v úvodu si musíme uvědomit, že rozdíl čísel napsaných pozpátku je vždy násobkem čísla 9. Například:

$$\begin{array}{r} 4\ 821 \\ -1\ 284 \\ \hline 3\ 537 \end{array} \quad \text{nebo} \quad \begin{array}{r} 9\ 073 \\ -3\ 709 \\ \hline 5\ 364 \end{array}$$

$$3\ 537 : 9 = 393 \quad 5\ 364 : 9 = 596$$

Víme, že dcery jsou tři, a tak si nyní s násobky devíti trošku pohrajeme:

$1 \cdot 1 \cdot 9 = 9$ $1 \cdot 1 \cdot 18 = 18$ $1 \cdot 1 \cdot 27 = 27$ $1 \cdot 1 \cdot 36 = 36$ $1 \cdot 1 \cdot 45 = 45$ $1 \cdot 1 \cdot 54 = 54$ $1 \cdot 1 \cdot 63 = 63$ $1 \cdot 1 \cdot 72 = 72$ atd.	$1 \cdot 2 \cdot 9 = 18$ $1 \cdot 2 \cdot 18 = 36$ $1 \cdot 2 \cdot 27 = 54$ $1 \cdot 2 \cdot 36 = 72$ atd.	$1 \cdot 3 \cdot 3 = 9$ $1 \cdot 3 \cdot 6 = 18$ $1 \cdot 3 \cdot 9 = 27$ $1 \cdot 3 \cdot 12 = 36$ $1 \cdot 3 \cdot 15 = 45$ $1 \cdot 3 \cdot 18 = 54$ $1 \cdot 3 \cdot 21 = 63$ $1 \cdot 3 \cdot 24 = 72$ atd.	$1 \cdot 4 \cdot 9 = 36$ $1 \cdot 4 \cdot 18 = 72$ atd.
			atd.

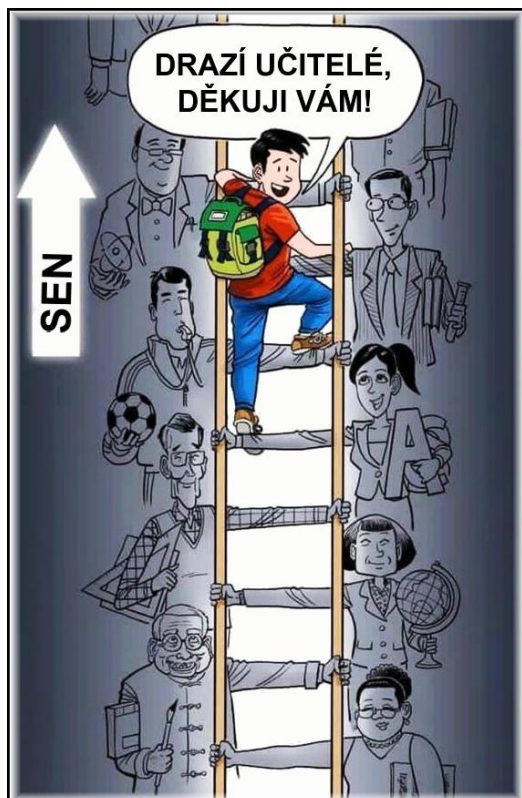
Takto obsáhle ale počítat nemusíme. Aby úloha měla jednoznačné řešení, byl hledaný rozdíl (tedy vlastně součin věků dcer) **9**. Ostatní čísla (18; 27; 36; ...) by se totiž s dalším hledáním možností dále opakovala.

Pak je známo, že jedna z dcer byla nejstarší, a tak z možných řešení $1 \cdot 1 \cdot 9 = 9$ a $1 \cdot 3 \cdot 3 = 9$ vyhovuje to první.

ZÁVĚR:

Múza Urania měla tři dcery, a to ve věku 1 rok, 1 rok (dvojčata) a 9 let.

K ZAMYŠLENÍ

Nejhodnotnější dárek, který můžete někomu dát, je váš čas.

Nevzdělávejte své děti, aby byly bohaté. Vzdělávejte je, aby byly šťastné, aby viděly hodnotu věcí, a ne jen jejich cenu.

Je zcela zbytečné se ptát, jaký má život smysl. Má takový smysl, jaký mu dáme. /Seneca/

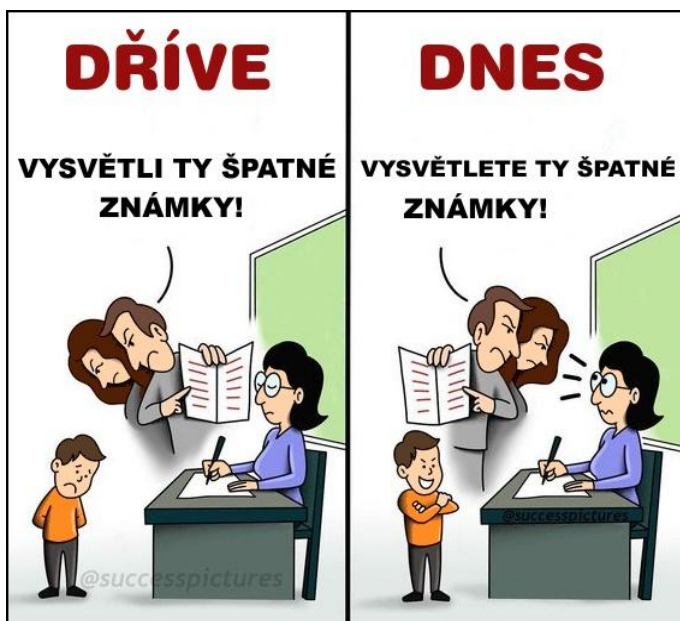
Do peněženky za 100 € se vejde stejná částka jako do peněženky za 10 €.

Hodinky za 300 € ukazují stejný čas jako hodinky za 30 €.

Jestliže si stěžuješ, že tvoje růže mají trny, pak uvaž, že by ses mohl radovat z toho, že tvoje trny mají u sebe růže.

Škola by mnohem víc naučila, kdyby se nemusela zdržovat odnaučováním.

KDO CHCE, HLEDÁ ZPŮSOBY.
KDO NECHCE, HLEDÁ DŮVODY.

JEDENÁCT ROČNÍKŮ MĚSÍCE INTERNETU

Kdo z nás by neznal ustálené spojení BŘEZEN – MĚSÍC KNIHY? Připomíná knihy jako zdroj poučení i zábavy a věrné přátele pro dlouhé chvíle i na cesty. Pokrok však nelze zastavit a do světa razantně vstoupila elektronická média se svými širokými možnostmi. A především internet.

Na nesporný význam internetu nejen pro šíření „publikačních“ informací v naší společnosti, ale též pro rozvoj samotné ekonomiky ČR začala upozorňovat informační kampaň z roku 1998. Podívejme se společně, jak se v letech 1998 až 2008 k MĚSÍCI KNIHY přidružoval MĚSÍC INTERNETU.

1998	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Časopis Českomoravský Profit vyhlásil březen měsícem internetu s cílem upozornit na význam nového fenoménu. K akci se přidalo 116 organizací, které připravily přednášky, školení, prezentace a dny otevřených dveří. ☞ Rovněž se uskutečnila konference Internet ve státní správě a samosprávě (ISSS), která nyní patří k nejvýznamnějším svého druhu.
1999	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Společnost Acron Communication provedla průzkum návštěvnosti webových stránek v České republice. ☞ Poprvé byla vyhlášena soutěž o nejlepší webové stránky Zlatý erb.
2000	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Organizátorem projektu Březen - měsíc internetu (BMI) se stalo neziskové sdružení BMI, které v červnu 1999 založili Jaroslav Winter, Irina Zálišová a Miroslav Forman. ☞ Poprvé se zapojily i knihovny a vznikla soutěž Biblioweb s cílem podpořit tvorbu kvalitních webových stránek. ☞ Poprvé se také uskutečnila dětská konference Junior Internet.
2001	<ul style="list-style-type: none"> ☞ V duchu motto „Internet je pro každého“, vznikl nový projekt Noc s Andersenem.
2002	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Poprvé se uskutečnila konference INSPO (Internet a informační systémy pro osoby se specifickými potřebami), která znamenala příklon k podpoře internetu pro znevýhodněné skupiny obyvatel. ☞ Novou aktivitou byla i akce BezMezní Informace v BMI (BMI v BMI) vedoucí ke vzniku stálé referenční služby knihoven pod názvem „Ptejte se své knihovny“.
2003	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Jelikož byl rok 2003 vyhlášen Evropským rokem zdravotně postižených, mottem šestého ročníku BMI se stala výzva „Internet bez bariér“. ☞ Knihovny se více zaměřily na seniory a lidi se zdravotním postižením.
2004	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Významnou se stala anketa Moje kniha, která oficiálně odstartovala 1. března 2004 (neoficiálně však běžela již půl roku).

2005	☞ Hlavní téma osmého ročníku ovládlo nakupování přes internet. Na aplikaci www.bezpecnynakup.cz si 17 000 návštěvníků vyzkoušelo nakupování v internetovém prostředí.
2006	☞ Devátý ročník s mottem „Na úřad přes internet“ se zaměřil na oblast e-governmentu a na komunikaci mezi úřady a občany.
2007	☞ „Výhoda pro znevýhodněné“ – tak znělo motto projektu, do něhož se zapojilo rekordních 384 knihoven. Zaměřily se především na různé skupiny znevýhodněných obyvatel, například seniory, matky s dětmi apod.
2008	☞ Završil se cílový projekt Březen – měsíc internetu. Řada iniciativ, které díky němu vznikly, však pokračuje dál. ☞ Sdružení BMI nadále provozuje portál Helpnet.cz a zabývá se dalšími projekty zaměřenými na pomoc osobám se zdravotním postižením.

Český projekt „Březen - měsíc internetu“ sice skončil a březen již není oficiálně spojován s internetem, ale přesto je tento měsíc od roku 2010 MĚSÍCEM ČTENÁŘŮ.

ZDROJ:

https://wiki.knihovna.cz/index.php/B%c5%99ezen_-_m%c4%9bs%c3%ad_c_internetu

JOBOVKA

„Byla to pro mě jobovka!“ Takové rčení můžeme zaslechnout i od člověka, který nikdy nečetl Bibli, a tedy neví, kdo byl Job.

Jedna z knih Starého zákona vypráví příběh o bohatém Jobovi, jemuž osud přál. Měl deset dětí a spoustu dobytka, takže zaměstnával i mnoho služebnictva. Kromě bohatství se vyznačoval i bohobojností a cítil se šťasten.

Satan, protiklad Boha, se Jobově bohobojnosti posmíval. Tvrdil, že kdyby Job svého bohatství pozbyl, začal by Bohu zlořečit a zanevřel by na něho. Bůh proto Satanovi dovolil, aby Joba vyzkoušel. Staly se hrozné věci: Jobova čeleď byla pobita, jeho dobytek ukraden, dům zničen a v něm zahynuly i všechny děti. Job tyto zkoušky snášel trpělivě se slovy: „Z života své matky jsem vyšel nahý, nahý se do země vrátím. Bůh dal, Bůh vzal, jeho jméno budiž pochváleno.“

Satan se rozzlobil a seslal utrpení na samotného Joba. Pokryl jeho tělo vředy, až se začal protivit lidem a ocitl se na smetišti. Na slova svých přátel, aby se kál, neboť to je odplata za jeho hříchy, odpovídal: „Jsem spravedlivý a nevinný; co Bůh činí, dobře činí.“

Bůh se Jobovi odměnil. Znovu se k němu vrátilo štěstí, dostal dvojnásobek toho, o co přišel, a dožil se vysokého věku.

V našem jazyce zanechal tento biblický příběh rčení Jobova zvěst, Jobova zkouška, Jobova trpělivost, tedy „jobovka“ – zdrcující sdělení o kruté ráně osudu.

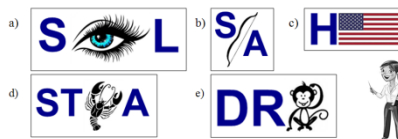
ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 7/2020 – 2021:

1.- ZIMNÍ OSMISMĚRKA

Šála a rukavice.

2.- RÉBUSY - PTÁCI

- a) SOKOL   b) SLUKA   c) HUSA
d) STRAKA   e) DROP

1) ASTRONOMICKÝ KVÍZ - PLANETY

1) Z uvedených planet má nejméně měsíců:

- a) Země
b) Mars
c) Jupiter

2) Obří sopka Olympus Mons se nachází na povrchu:

- a) Venuše
b) Země
c) Marsu

3) Na Marsu (podobně jako na Zemi):

- a) se nacházejí velká ložiska ropy
b) se střídají roční období
c) se dají pozorovat úplná zatmění Slunce

4) Čtyři největší měsíce planety Jupiter objevil:

- a) Mikuláš Koperník
b) Albert Einstein
c) Galileo Galilei

5) Země se otočí kolem své osy jednou za den. Za jak dlouho se přibližně otočí kolem osy náš Měsíc?

- a) Jednou za den
b) Jednou za měsíc
c) Jednou za rok

TEXT K DOPLŇOVAČCE:

Podle literární předlohy Zikmunda Wintra natočil v roce 1946 režisér Otakar Vávra veselohru, jejíž název je tajenkou dnešní doplňovačky. V hlavní roli filmu exceluje herec Zdeněk Štěpánek.

1/Opak začátku. 2/Druhý den v týdnu. 3/Zvolání výstrahy. 4/Bicí nástroj. 5/Zpěvohra. 6/První měsíc v roce. 7/Křestní jméno paní učitelky Valešové. 8/Pomůcka k lepšímu vidění. 9/Cizokrajný had. 10/Hlavní město České republiky. 11/Ohebná část ruky. 12/Sourozenec. 13/Tlustý prst. 14/Činnost (šlechtí člověka). 15/Podzemní část rostliny.

JESENÍČEK
ČASOPIS ZŠ A MŠ JESENICE

2) DOPLŇOVAČKA

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				